

นิทานสุภาษิตจีน (387)

成语故事(三八七)

นิ ทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 毒蝎去尾/毒蝎去尾 dú xiē qù wěi (ตุ๋ เซีย ซวี เหว่ย) โดยคำว่า

毒 dú (ตุ๋)

แปลว่า พิษ พิษร้าย

蝎/蝎 xiē (เซีย)

แปลว่า แมงป่อง

去 qù (ซวี)

แปลว่า กำจัด เอาทิ้ง (ในบริบทนี้)

尾 wěi (เหว่ย)

แปลว่า หาง

เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง กำจัดหางแมงป่อง ตัดหางแมงป่องทิ้งไป ใช้อธิบายถึงการกำจัดหรือการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ มาดูตัวอย่างนิทานสุภาษิตคำนี้กัน

จีนในยุคราชวงศ์โจว 周朝 Zhōu cháo (โจวเฉา) ถูกแบ่งออกเป็นสองช่วงเวลา นั่นคือราชวงศ์โจวตะวันตก 西周 Xīzhōu (ซีโจว) กับราชวงศ์โจวตะวันออก 东周/東周 Dōngzhōu (ตงโจว) เมื่อเมืองหลวงของราชวงศ์โจวตะวันตก ถูกศัตรูรุกรานยึดครอง ราชสำนักโจวจึงย้ายเมืองหลวงไปทางทิศตะวันออก ปักหลักเมืองใหม่ขึ้นที่เมืองลั่วหยาง 洛阳/洛陽 Luòyáng จึงเรียกว่า โจวตะวันออก ในช่วงนี้ราชวงศ์โจวตะวันออกยังแบ่งออกได้อีกเป็นยุคชุนชิว 春秋 Chūnqiū กับยุคจั้นกั๋ว 战国/戰國 Zhànguó ผู้คนทั่วไปจึงนิยมเรียกราชวงศ์โจวในช่วงนี้ว่า ยุคชุนชิวจั้นกั๋ว เป็นยุคที่มีศึกสงครามชิงเมืองกันบ่อยมาก แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นยุคเบ่งบานของนักคิดนักปรัชญาทั้งหลาย ก่อเกิดค่ายสำนักวิชาการต่างๆ มากมาย หนึ่งในนั้นมีนักบริหารบ้านเมืองมีอาชีพที่เก่งกาจคนหนึ่งนามว่า กวานจื่อ 管子 Guǎnzǐ แห่งแคว้นฉี 齐国/齊國 Qí guó (ฉีกั๋ว) ผู้ได้รับการยกย่องเป็นสุดยอดอัครเสนาบดีแห่งแผ่นดิน การได้มาซึ่งความรู้ความสามารถหลายๆ อย่างก็ได้มาจากความบังเอิญต่างๆ อย่างเช่นครั้งหนึ่ง ขณะที่กวานจื่อพำนักอยู่ที่เมืองชางชีว

Source: <https://chatgpt.com/c/6a9f8006-1adc-83ec-a90e-aaedc8f25327>

商邱 Shāng qiū เขาได้พบกับกลุ่มเด็กๆ ที่เลี้ยงแมงป่องและกำลังหยอกล้อเล่นกับแมงป่องเหล่านั้นอย่างสนุกสนาน กวนจื้อรู้สึกสนใจวิธีการเล่นของเด็กๆ เป็นอย่างมาก จึงเอ่ยถามว่าพวกเขาวิธีจัดการกับแมงป่องอย่างไร เด็กคนหนึ่งตอบว่า “เมื่อข้าจับแมงป่องได้ ข้าจะตัดเหล็กในที่หางของมันออกเสียก่อน เช่นนี้มันก็ไม่สามารถต่อยหรือปล่อยพิษทำร้ายข้าได้ ข้าจึงสามารถเล่นกับมันได้อย่างสบายใจ”

กวนจื้อรู้สึกประหลาดใจและใคร่รู้อย่างยิ่ง จึงขอให้เด็กๆ แสดงวิธีการให้ดูต่อหน้า และแล้วเขาก็พบว่า ภาชนะที่เด็กๆ ใช้เลี้ยงนั้นมีแมงป่องอยู่กว่าสิบตัว ทว่าพวกมันกลับเชื่องอย่างน่าอัศจรรย์ เพียงโยนอาหารลงไป แมงป่องทั้งหลายก็จะพากันมารวมตัวและแย่งกันกินอาหารนั้นอย่างคึกคัก แต่เมื่อใช้นิ้วมือเหยหรือหยอกล้อพวกมัน แมงป่องเหล่านั้นกลับพากันตกใจและวิ่งหนีกระเจิดกระเจิง ดูราวกับว่าพวกแมงป่องเหล่านั้นหวาดกลัวมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง

เรื่องเล่านี้ให้ข้อคิดว่า หากต้องการเอาชนะศัตรูที่ดุร้าย สิ่งสำคัญคือต้องโจมตีให้ตรงจุดสำคัญและกำจัดอาวุธหรือพลังที่เป็นภัยของฝ่ายตรงข้ามเสียก่อน เปรียบดังเช่นแมงป่อง แม้จะเป็นสัตว์ที่มีพิษร้ายแรง แต่เมื่อถูกตัดเหล็กในที่หางออกแล้ว ก็ไม่

อาจใช้พิษทำร้ายมนุษย์ได้อีกต่อไป

ดังนั้น การรับมือกับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นศัตรู ปัญหา หรืออุปสรรค จึงควรพิจารณาอะไรคือจุดสำคัญหรือจุดอ่อน แล้วจัดการกับต้นเหตุอย่างตรงจุด เพื่อเปลี่ยนสิ่งที่เคยเป็นภัยให้กลายเป็นคุณ

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 抓住事物的关键要害, 从而化害为利。

成語比喻: 抓住事物的關鍵要害, 從而化害為利。

Chéngyǔ bǐyù: Zhuā zhù shìwù de guānjiàn yàohài, cóng'ér huàhài wéi lì.

เฉิงยวี่ ปี้ยวี่: จว จู ฉื่ออู่ เตอะ กวนเจี้ยน เหยาไห้, โฉง เออร์ ฮว่า ไห้ เหวย ลี.

สุภาษิตเปรียบว่า จับให้ถูกจุดสำคัญ จึงสามารถเปลี่ยนภัยให้เป็นคุณ

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

要想彻底解决公司里的这个团伙的危害, 我们必须采取毒蝎去尾般的果断措施, 铲除其核心的犯罪源头, 才能从根源上解决问题, 否则他们迟早会卷土重来。

要想徹底解決公司裡的這個團伙的危害, 我們必須採取毒蠍去尾般的果斷措施, 剷除其核心的犯罪源頭, 才能從根源上解決問題, 否則他們遲早會捲土重來。

Yào xiǎng chèdǐ jiějué gōngsī lǐ de zhège tuánhǔ de wéihài, wǒmen bìxū cǎiqǔ dú xiē qù wěi bān de guǒduàn cuòshī, chǎnchú qí héxīn de fànzui yuántóu, cáinéng cóng gēnyuán shàng jiějué wèntí, fǒuzé tāmen chízǎo huì juǎntǔchónglái.

เหยาเสียง เช่อตี เจี้ยเจวี่ กงซือ หลี่ เตอะ เจ้อเกอะ ถวนหัว เตอะ เหวยไห้, หว่วเหมิน ปี้หวี่ โฉฉวี่ ตูเชียชวี่เหวย เตอะ กั่วตัน ชวี่ฉือ, ชานฉู ฉี เหวชิน เตอะ ฟ่านจ्यू หยวนโถว, โฉเหมิง ฉง เกินหยวน ฉั่ง เจี้ยเจวี่ เวินถี้, โฟวเจ้อ ทาเหมิน ฉือจ่าว หุ้ย เจวี่ยนถุ่นไหล.

เพื่อกำจัดปัญหาที่คนกลุ่มนี้ก่อขึ้นภายในบริษัทอย่างสิ้นเชิงพวกเราต้องใช้มาตรการเด็ดขาด เพื่อกำจัดต้นตอของปัญหา เหมือนกับการตัดหางแมงป่อง เราจึงจะแก้ปัญหที่ต้นตอได้ มิเช่นนั้น พวกเขาก็จะกลับมาสร้างปัญหาได้อีกในไม่ช้าก็เร็ว

อ.ช่อชิง เมธาธารณ์กุล

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง